

بەرلە دەستپیکردنی دیمانه لەگەڵ تۆ پێویستە لەبارە ی چ مافگەلیک زانیاریت پێ بدریت؟

– پارێزەرەدەکەت دانیایی دەکات لە ئەم بابەتەکانی خوارەوە:

- مافی تۆ بۆ بێدەنگمان و خۆ بە تاوانبار نەزانین
- ریزی لی دەگیردیت.
- شیوازی مامەلە کردن لەگەڵ تۆ لە ماوهی دیمانه، و ئەوهی کە ئایا لە ژێر فشاری نەگونجاو دا یان یان نه؛
- ئەوهی کە مافه‌کانت روون دەرکێنەوه بۆت و دیمانه‌کان بەرپیکویی بەرپێوه دەجن.

ئەگەر پارێزەرەدەکەت لەسەر ئەم بابەتەکان تێبینی هەبیت، دەتوانیت داوا بکات دەستبەجێ لەنیو بەیاننامە ی دیمانه ی پۆلیس دا تۆمار بکړین. پەنگه پارێزەرەدەکەت داوا بکات کە لیکۆلێنەوه یان پرسوچۆیەکی تایبەت بکړیت یان لەگەڵ کەسیکی تایبەت دیمانه بکړیت. پەنگه ئەو داوای پروونکردنه‌وه بکات سەبارەت بە ئەو پرسیارەکانی کە دەرکړین. پەنگه ئەو هەندێ تێبینی و بۆچوون سەبارەت بە لیکۆلێنەوه و دیمانه دەربرېښت. ئەو ڕیگه ی پێ نادریت بەجیگه ی تۆ وەلامی پرسیارەکان بداتەوه یان ڕیگه بکړیت لە ئەنجامدانی دیمانه.

– تۆ یان پارێزەرەدەکەت مافی ئەوەتان هەیه تەنها یەک جار داوای هەلسپاردنی دیمانه‌کە بکەن بۆ ئەنجامدانی راویژی نەینیی زیاتر. ئەگەر لە ماوهی دیمانه دا شتی نوێ یان تاوانی نوێ دەرکەوێت، دیسان ڕیگه ی پێ دەریت کە راویژیکی نەینیی لەگەڵ پارێزەرەدەکەت بکەیت. ئەم راویژکردنه نابیت زۆرتر لە 15 خولەک بخایه‌نیت.

1. مافی راویژکاریی نەینیی لەگەڵ پارێزەرێک و وەرگرتنی یارمەتی یاسایی لەماوهی دیمانه دا

A. پارێزەر

- دەتوانیت داوا بکەیت لەگەڵ پارێزەرێک کە خۆت دەتەوێت پەيوەندی بکړیت.
- ئەگەر خۆت پارێزەرت نیه یان پارێزەرەدەکەت ناتوانیت ئاماده ببیت، دەتوانیت داوا بکەیت کە لەگەڵ یه‌کیک له پارێزەران ی خۆپایی له ئەنجومه‌نی پارێزەران پەيوەندی بکەن.
- ئەگەر پابه‌ند بیت بە هەندێ مەرجی یاسایی، هەموو یان بەشیک لەم یارمەتیه داراییه به خۆپایی بۆ تۆ دابین دەرکړیت. دەتوانیت داوای ئەو فۆرمه بکەیت کە مەرجه‌کانی وەرگرتنی یارمەتی یاسایی تیدا نووسراوه.

B. بەرلە راویژکاریی نەینیی

- بەرلە دیمانه‌ی داهاوو – و لە ماوهی 2 کاتژمیر داوای ئەوهی کە لەگەڵ پارێزەری خۆپایی له ئەنجومه‌نی پارێزەران قسەت کرد – مافی ئەوەت هەیه کە بۆ ماوهی سی خولەک لەگەڵ پارێزەرەدەکەت راویژی نەینیی بکەیت، و لە هەندێ حالەتی ئاوارته دا دیمانه‌کەر دەتوانیت ئەم ماوهیه درێژ بکاتەوه.
- دەرکړیت ئەم راویژکاریه به شیوازی تەله‌فۆنی یان له هەمان شوێنی دیمانه بکړیت.
- ئەگەر لە ماوهی 2 کاتژمیر دا ئەو راویژکاریه کە کاتی بۆ دیاری کراوه لەگەڵ پارێزەرەدەکەت ئەنجام نەدریت، دیسان هەر دەتوانیت بە تەله‌فۆن لهگەڵ پارێزەرێکی خۆپایی له ئەنجومه‌نی پارێزەران راویژی نەینیی بکەیت. داوای ئەمه، دەرکړیت دەست به دیمانه بکړیت.
- ئەگەر پارێزەرەدەکەت له ماوهی دیمانه دا بگاته‌وه، پەنگه له باقیی دیمانه‌کە دا بەشداریی بکات.

C. یارمەتی یاسایی له ماوهی دیمانه دا

- تۆ مافی ئەوەت هەیه کە لە دیمانه‌کان دا له پارێزەرەدەکەت یارمەتی وەرگیریت.

پوونکردنەوێ مافەكانت

D. چاوپۆشی لە ماف

تۆ ناچار نیت كە داوای پوویژ لەگەڵ پارێزەر بکەیت یان داوای وەرگرتنی یارمەتی لە پارێزەر بکەیت.

- دەتوانیت بە ویستی خۆت و داوای بێرکردنەوێ پتویست چاوپۆشی بکەیت لە بەکارهێنانی ئەم مافەت، ئەگەر:
- تۆ لە تەمەنی یاسایی دا بیت؛
- داوای ئەوێ كە تۆ بەلگەیهكت بۆ ئەم مەبەستە واژۆ كرد و رێكەوتی واژۆکردنت لەسەر نووسی.
- ئەگەر بکریت، رەنگە لە دیمانه كە فیلم بگیردریت. دەتوانیت سەبارەت بە ئەمە لەگەڵ پارێزەرەكەت قسە بکەیت (هەروەها خالی 7 ببینە).

سەبارەت بە ئەم بابەتانه، دەتوانی لەرێگە تەلەفۆنەوێ لەگەڵ یەكێك لە پارێزەرانى خۆپایى لە ئەنجومەنى پارێزەراق قسە بکەیت.

E. بێبەشکردن لە ماف

لە هەندى باروودۆخى ئاوارتە دا و ئەگەر هۆكارى پازیکەر هەبێت، رەنگە داواكارى گشتى یان دادوهرى لیکۆلینهوێ بریار بدات كە مافی ئەوێ پێ نەدات كە بەرلە دیمانه پوویژى نەهێنى بکەیت یان لە ماوێ دیمانه دا لە پارێزەریك یارمەتی وەرگیریت. پتویستە ئەو هۆكارى ئەم بریارە بە تۆ بلیت.

2. راگەیاندى كورتهیهك لەبارەى تاوانەكان

- تۆ مافی ئەوێ هەیه كە زانیاریت پێ بدریت لەبارەى ئەو تاوانانەى كە لەسەریان لەگەڵت دیمانه دەکریت.

3. مافی بێدەنگ مانەوێ

- لە هیچ قۇناخ و كاتێك دا كەس ناتوانیت تۆ ناچار بکات كە خۆت بە تاوانبار بزانی.
- داوای ئەوێ كە تۆ ناسنامەى خۆت راگەیاندى، دەتوانیت بریار بدەیت كە ئیفا دەیهك بێشكەش بکەیت، وەلامى ئەو پرسیارانه بدەیتەوێ كە دەكرێن یان بێدەنگ بمێنیتەوێ.

4. ئاگادارکردنەوێ كەسێك لەوێ كە دەستگیر كراویت

تۆ مافی ئەوێ هەیه كە لایەنێكى سێیەم ئاگادار بکەیتەوێ لەوێ كە دەستگیر كراویت.

بەلام، رەنگە بەپێى هەلومەرجى گونجاو داواكارى گشتى یان دادوهرى لیکۆلینهوێ بریار بدات كە ئەمە دوا بخات هەتا هەر كاتێك كە بۆ لیکۆلینهوێ بەسوود بیت.

5. یارمەتی پزیشكى

- تۆ مافت هەیه كە لە كاتى پتویست یارمەتی پزیشكى خۆپایى وەرگیریت.
- دەتوانیت داوا بکەیت پزیشكێك كە خۆت دیارى دەكەیت بپشکنینت بۆ بکات. ئەگەر داوا بکەیت، تێچوو و خەرجهكانى لە پای خۆت دەبیت.

پروونكر دىنەۋەي مافەكانت

لە ماۋەي دىمانە دا تۆ چ مافەلىكى تىرت دەبىت؟

6. مافەكانى تر لە ماۋەي دىمانە دا

دىمانە خۆي بە چەند دانە نامە و پەيوەندى دەست پى دەكرىت.
جيا لە دووبارە راگەياندى كورتهيك لەبارەي تاوانەكان و
مافي تۆ بۆ بىدەنگەمان، تۆ ئاگادار دەكرىتەۋە كە:

- دەتوانىت داۋا بكەيت ھەموو ئەو پىرسىارانە كە لىت
كراۋن و ھەموو ئەو ۋەلامانەي كە تۆ داۋتەۋە رىكە
بەو شىۋەي كە وتووتە تۆمار بىكرىن؛
- تۆ دەتوانىت داۋا بكەيت كە لىكۆلىنەۋە يان
پىرسوچۆيەكى تايبەت بىكرىت يان لەگەل كەسكىي تايبەت
دىمانە بىكرىت؛
- ئەو ئىفادانەي كە داۋتە ۋەككو بەلگە لە بەردەم دادگا بە
كار بېيىنرىن.
- لە ماۋەي دىمانە دا، دەتوانىت ئەو بەلگەنامانە بە كار
بەيىننىت كە لاي خۆتن، تا رادەيەك كە نەبىتە ھۆي
دواكەۋىتى دىمانەكە. تۆ دەتوانىت، لە ماۋەي دىمانە
يان دواي دىمانە، داۋا بكەيت ئەم بەلگەنامانە بخرىنە
سەر ئىفادەي دىمانەي پۇلىس يان بدرىن بە تۆمارگەي
دادگا.

7. فىلمگرتن لە دىمانە

- ئەگەر بىكرىت، پەنگە لە دىمانەكە فىلم بىگىردىت بۆ
ئەۋەي ھەنگاۋەكانى دىمانە چاۋدىرى بىكرىن.
- دىمانەكەر، داۋاكارى گشتى يان دادۋەري لىكۆلىنەۋە
لەمبارەۋە پىيار دەدات.

8. لە كۆتايى دىمانە دا

لە كۆتايى دىمانە دا، تىكىستى دىمانەكەت پى دەدرىت كە
بىخوئىتەۋە.

ھەروەھا دەتوانىت داۋا بكەيت كە بىخوئىنەۋە بۆت.
پىرسىارت لى دەكرىت كە ئايا شتىك ھەيە كە لە ئىفادەكەت
دا بىگۆرىت يان زىادى بكەيت.

9. يارمەتەي ۋەرگىرى زارەكى

- ئەگەر تۆ لە زمانەكە تىنەگەيت يان نەتوانىت قسەي پى
بكەيت، يان ئەگەر گىرتى بىستىن يان ئاخافتىن ھەبىت
و ئەگەر پارىزەرەكەت لە زمانى تۆ تىنەگات يان
نەتوانىت قسەي پى بىكەت، مافى ئەۋەت ھەيە كە داۋا
بكەيت لە ماۋەي راۋىژكردى نەپنى لەگەل پارىزەرەكەت
دا ۋەرگىرىكى زارەكىي رەسمى ئامادە بىت. ئەم يارمەتەيە
بەخۇرايىيە.
- ئەگەر دەتەۋىت بە زمانىك جيا لە زمانى پىرۇسەي
دادۋەري قسە بكەيت، ۋەرگىرىكى زارەكىي رەسمى بانگ
دەكرىت بۆ ئەۋەي لە ماۋەي دىمانە دا يارمەتەيت بدات.
ئەم يارمەتەيە بەخۇرايىيە.
- رەنگە داۋات لى بىكرىت كە ئىفادەكەت بە زمانى خۆت
بنووسىت.

پوونكردنهوئى مافهكانت

چ ماوهيەك دەتوانن تۆ دەستبەسەر رابگرن.

1. ئاسايىانە 48 كاتژمىر

نابىت زۆرتر لە 48 كاتژمىر دەستبەسەر پاتبگرن.

2. دادوهرى لىكۆلېنەو

– لە ماوهى 48 كاتژمىر يان ئازاد دەكرىت يان دەبرىت بۆ لای دادوهرى لىكۆلېنەو. دووهى برىار دەدات كە ئايا تۆ بە دەستبەسەر كراوى بىنئىتەو يان نە و ئايا فەرمانى دەستگىركردنى دەبرىت يان نە.

– دادوهرى لىكۆلېنەو بەرپرسىارە كە سەرەتا سەبارەت بە بابەتەكە گۆڭ لە تۆ بگىت. لە ماوهى ئەم دىمانە دا، تۆ مافى ئەوەت ھەيە كە پارىزەرىك يارمەتت بىدات. دادوهرى لىكۆلېنەو دەبى گۆڭ لە تىببىنەكانى تۆ يان تىببىنەكانى پارىزەركەت بگىت سەبارەت بە ئەو راستىەكى كە رەنگە فەرمانى دەستگىركردنى تۆ دەبرىت.

تەنھا لە حالەتەك دا كە لە تەمەنى ياساى دا بىت دەتوانىت برىار بەدەت كە لە پارىزەر يارمەتى وەرنەگىت.

– ئەگەر دادوهرى لىكۆلېنەو فەرمانى دەستگىركردنى تۆ دەربكات، ئەم مافانەى خوارەووت ھەيە:

○ تۆ مافى ئەوەت ھەيە كە بىسنوور لەگەڵ پارىزەركەت قسە بكەيت.

○ لەماوهى پىنچ پۆڭ دواى دەركرانى فەرمانى دەستگىركردن تۆ لە بەردەم ژورى راگەياندى دەستبەسەر كىرەن ئامادە دەبىت، و لەوئ دەتوانىت دژى دەستگىركردن و ئەوئ كە تا كاتى دادگايىكرەن دەستبەسەر دەكرىت ناپەزايەتى دەبرىت.

○ رۆژى بەرلەوئى كە ژورى راگەياندى دەستبەسەر كىرەن يان ژورى راگەياندى تاوانبارى گۆڭ لە تۆ بگىت، رىگەت پى دەدرىت كە فابىلى كەيسەكەت بخوئىتەو.

○ ئەگەر تىناگەيت لەو زمانەى كە بۆ پرۆسەى دادگايىكرەن بە كار دەهئىرئىت، دەتوانىت داواى تەرجومەى (نووسراوى) ئەو تىكستانە بكەيت كە پەيوەندىيان بە فەرمانى دەستگىركردنەو ھەيە، مەگەر فەرمانى دەستگىركردن بە شىوئى زارەكى تەرجومە كرابىتەو بۆت. بۆ ئەم مەبەستە، پىويستە لە ماوهى سى پۆڭ دواى دەركرانى فەرمانى دەستگىركردن داواكارىەك بەدەيتە تۆمارگەى دادگاي سەرەتايى. ئەم تەرجومە بەخۆپايى بۆ تۆ دابىن دەكرىت.

○ پارىزەرى تۆ دەتوانىت لەبارەى پووداوەكانى داھاتووى ئەم پرۆسەيە وردەكارىى زياتر پى بىدات.

○ ئەگەر تۆ ھاوولائى بەلژىكا نەبىت، دەتوانىت بەپرسانى كۆنسۆلخانەى ولاتەكەت ئاگادار بكەيتەو لە دەستگىركرانت.

تۆ دەتوانىت ئەم پوونكردنهوئى مافهكانت لای خۆت ھەلبگىت.